

LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMAS

1995 m. gruodžio 20 d. Nr. I-1143
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija nuo 2004 m. gegužės 1 d.:
Nr. [IX-1840](#), 2003-11-20, Žin., 2003, Nr. 117-5317 (2003-12-17)

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas reglamentuoja su tabako auginimu, tabako gaminių gamyba, prekyba, laikymu, gabenimu, įvežimu, importu, reklama, vartojimu, įsigijimo ir (ar) vartojimo skatinimu bei rėmimu susijusius santykius ir nustato valstybės tabako kontrolės pagrindus Lietuvos Respublikoje.
2. Atsižvelgiant į tai, kad žmogaus ir visuomenės sveikata yra viena svarbiausių visuomenės vertybių, šio Įstatymo nuostatomis siekiama mažinti Lietuvos Respublikoje tabako gaminių vartojimą, jų prieinamumą (ypač nepilnamečiams asmenims) ir dėl tabako gaminių vartojimo atsiradusius neigiamus padarinius gyventojų sveikatai ir ūkiui.
3. Tabako gaminiai yra priskiriami specialioms gaminiams, kurių gamybai, prekybai, įvežimui, importui, reklamai, kitoms su jais susijusioms veiklos rūšims ir vartojimui pagal šį ir kitus įstatymus bei teisės aktus taikomas ypatingas valstybinis teisinis reglamentavimas.
4. Įstatymo nuostatos suderintos su šio Įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. **Tabakas** – bulvinių šeimos tabako (*Nicotiana*) genties augalas (*Nicotiana tabacum*, *Nicotiana rustica* ir kitos rūšys), tiek genetiškai modifikuotas, tiek nemodifikuotas, jo lapai ir kitos dalys.
2. **Tabako gaminiai** – rūkyti, uostyti, čiulpti ar kramtyti skirti gaminiai, pagaminti tik iš tabako (tiek genetiškai modifikuoto, tiek nemodifikuoto) arba kuriuose yra tabako.
3. **Oraliniam vartojimui skirtas tabakas** – visi vartojimui per burną skirti tabako gaminiai, išskyrus rūkyti skirtus tabako gaminius, pagaminti tik iš tabako (tiek genetiškai modifikuoto, tiek nemodifikuoto) arba kuriuose yra tabako.
4. **Dervos** – grynas bevandenis nikotino neturintis dūmų kondensatas.
5. **Nikotinas** – nikotino alkaloidai.
6. **Sudedamoji dalis** – bet kokia medžiaga arba bet kokia kita sudedamoji dalis, išskyrus tabako lapus ir kitas natūralias ar neapdorotas tabako augalo dalis, naudojama tabako gaminiui gaminti ar ruošti ir išliekanti galutiniame gaminyje net ir pakitus formai, įskaitant popierių, filtrą, dažiklius ir rišiklius.
7. **Tabako gaminių reklama** – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija apie tabako gaminius, tiesiogiai ar netiesiogiai skatinanti įsigyti ir (ar) vartoti tabako gaminius.
8. **Paslėpta tabako gaminių reklama** – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija apie tabako gaminius, tabako gaminių gamintojus, importuotojus ar pardavėjus (įmones), jų firmos vardą (pavadinimą), prekės ženklą ar veiklą tokia forma, kuri gali suklaidinti reklamos vartotojus dėl šios informacijos pateikimo tikrojo tikslo. Visais atvejais paslėpta reklama laikomas toks informacijos pateikimas, kai už ją apmokama ar kitaip atsilyginama.
9. **Socialinė reklama** – socialinės gerovės, t. y. sveikos gyvensenos, sveikatos stiprinimo, ligų ir žalingų sveikatai įpročių profilaktikos propagavimas bet kokiomis reklamos formomis ir priemonėmis.

10. **Tabako gaminių įsigijimo ir (ar) vartojimo skatinimas** – informavimo ir įtikinėjimo veiksmai, įskaitant specialius renginius, akcijas, nuolaidas, dovanas ir panašiai, skatinantys apsispręsti įsigyti ir (ar) vartoti tabako gaminius.

11. **Rėmimas** – finansinė ar bet kokios kitos formos parama renginiui, veiklai ar asmeniui, skatinanti įsigyti ir (ar) vartoti tabako gaminius.

12. **Importas** – tabako ir (ar) tabako gaminių įvežimas į Lietuvos Respubliką iš kitų valstybių, išskyrus valstybes – Europos ekonominės erdvės susitarimo šalis (Europos Sąjungos valstybes nares ir Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybes) (toliau – Europos ekonominės erdvės valstybės) ir Turkiją.

13. **Įvežimas** – tabako ir (ar) tabako gaminių įvežimas į Lietuvos Respubliką (išskyrus fizinių asmenų įvežamus) iš Europos ekonominės erdvės valstybių ir Turkijos.

14. **Prekybos tabako gaminiais vieta** – parduotuvių, kioskų, paviljonų, restoranų, kavinių, barų, bufetų, kitų tabako gaminiais prekiaujančių įmonių patalpos (įskaitant automobilius-parduotuves), kuriose tabako gaminiai parduodami vartotojui (kai pirkėjai aptarnaujami lauko sąlygomis, prekybos tabako gaminiais vieta laikoma kasos aparato įrengimo vieta), ir patalpos, kuriose vyksta gaminių didmeninė prekyba.

15. **Švietimo įstaigos** – ikimokyklinio ugdymo įstaigos, bendrojo lavinimo, aukštesniosios ir aukštosios mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, vaikų papildomo ugdymo įstaigos: meno, sporto, kalbų, technikos, kitokio profilio mokyklos, taip pat vaikų vasaros stovyklos.

16. **Tabako ir jo gaminių kontrolė** – šiame Įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų tabako ir jo gaminių vartojimo, gamybos, įvežimo, importo, prekybos, reklamos, įsigijimo ir (ar) vartojimo skatinimo, rėmimo valstybinio reglamentavimo priemonių, skirtų tabako gaminių vartojimui, taip pat jų vartojimo neigiamiems padariniams sveikatai ir ūkiui mažinti, visuma.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

Nr. [X-699](#), 2006-06-15, *Žin.*, 2006, Nr. 73-2765 (2006-06-30)

3 straipsnis. Valstybės tabako kontrolės politikos principai

Valstybės tabako kontrolės politikos principai yra:

- 1) ginti žmogaus teises į aplinką be tabako dūmų;
- 2) mokesčiais ir kitomis valstybinio reglamentavimo priemonėmis mažinti tabako gaminių prieinamumą, ypač nepilnamečiams asmenims;
- 3) drausti naudoti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšas tabako auginimui, jo gaminių gamybai, prekybai, importui ir įvežimui plėtoti;
- 4) valstybinio teisinio reglamentavimo priemonėmis užtikrinti, kad dalis valstybės biudžeto lėšų, gautų iš tabako gaminių gamybos, importo ir prekybos, būtų skiriama sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo programoms rengti ir įgyvendinti;
- 5) drausti tabako gaminių reklamą;
- 6) drausti tabako gaminių įsigijimo ir (ar) vartojimo skatinimą ir riboti rėmimą;
- 7) didinti visuomenės informuotumą apie tabako gaminių vartojimo daromą žalą žmonių sveikatai, taip pat socialinę ir ekonominę žalą valstybei;
- 8) skatinti rūkančius asmenis mesti rūkyti ir teikti jiems pagalbą;
- 9) vykdyti tabako gaminių kontrolę ir stebėseną (monitoringą);
- 10) remti socialinę reklamą, nerūkymo propagavimą per visuomenės informavimo priemones;
- 11) siekti sukurti darbo, poilsio ir gyvenamąją aplinką be tabako dūmų.

II SKYRIUS

TABAKO GAMINIŲ SUDĖTIES, KOKYBĖS IR ŽENKLINIMO REIKALAVIMAI

4 straipsnis. Tabako gaminių sudėties ir kokybės bendrieji reikalavimai

1. Lietuvos Respublikoje gaminamų ir (ar) parduodamų tabako gaminių sudėties ir kokybės rodikliai turi atitikti šiame Įstatyme bei kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

2. Nuo 2004 m. gegužės 1 d. Lietuvos Respublikoje parduodamose, gaminamose ar į ją importuojamose, o nuo 2007 m. sausio 1 d. ir eksportuojamose cigaretėse dervų kiekis neturi viršyti 10 miligramų, nikotinas – 1 miligramo, anglies monoksidas – 10 miligramų vienoje cigaretėje.

3. Sveikatos apsaugos ministerija, taip pat institucija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota prižiūrėti, kaip laikomasi tabako gaminių sudėties ir kokybės reikalavimų, turi teisę iš tabako

gaminų gamintojų ar importuotojų reikalauti atlikti papildomus bandymus tam, kad būtų nustatyti šio straipsnio 2 dalyje nurodytų tabako gaminiuose esančių ar iš jų išsiskiriančių medžiagų kiekis ir įvertintas jų poveikis sveikatai, ypač jei šios medžiagos pasižymi priklausomybę lemiančiu poveikiu. Papildomai bandomi kiekvieno pavadinimo, prekės ženklo, rūšies tabako gaminiai. Šie bandymai turi būti atlikti Europos ekonominės erdvės valstybių ar Turkijos kompetentingų institucijų patvirtintose laboratorijose. Šioje dalyje nurodytų bandymų rezultatai kasmet pateikiami Sveikatos apsaugos ministerijai šios nustatyta tvarka. Sveikatos apsaugos ministerija gali nustatyti kitokių bandymų rezultatų pateikimo dažnumą, jei tabako gaminių sudėtis nesikeičia per šios ministerijos nustatytą laikotarpį. Tačiau jei tabako gaminių sudėtis pasikeičia, tabako gaminių gamintojai ar importuotojai privalo pranešti apie tai Sveikatos apsaugos ministerijai.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi moksliniais tyrimais pagrįstais įrodymais, turi teisę uždrausti naudoti sudedamąsias dalis, pasižyminčias įprantamąsias tabako gaminių savybes didinančiu poveikiu.

5. Sveikatos apsaugos ministerija šio straipsnio 3 dalyje nurodytų bandymų rezultatus kasmet praneša Europos Bendrijų Komisijai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

5 straipsnis. Tabako gaminių atitikties patvirtinimo dokumentai

1. Kad tabako gaminiai atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus, įskaitant reikalavimus dėl dervų, nikotino ir anglies monoksido kiekio cigaretėse, turi būti patvirtinta Europos ekonominės erdvės valstybių ar Turkijos kompetentingų institucijų patvirtintose bandymų laboratorijose atliktų bandymų pagrindu įmonės gamintojos išduotais tabako gaminių atitiktį patvirtinančiais dokumentais.

2. Tabako gaminių atitiktį patvirtinančių dokumentų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, pateikimo tvarką ir reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

6 straipsnis. Bandymų laboratorijos ir metodai

1. Dervų, nikotino, anglies monoksido kiekio cigaretėse bandymai atliekami Europos ekonominės erdvės valstybių ar Turkijos kompetentingų institucijų patvirtintose laboratorijose.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos laboratorijos, nustatydamos dervų, nikotino ir anglies monoksido kiekį cigaretėse, privalo taikyti Lietuvos standartuose, perimančiuose ISO standartus (dėl dervų kiekio – ISO 4387, dėl nikotino kiekio – ISO 10315, dėl anglies monoksido kiekio – ISO 8454, o tikrinamos ant tabako gaminių pakuočių nurodytų dervų ir nikotino kiekių tikslumą – ISO 8243), nustatytus metodus.

3. Sveikatos apsaugos ministerija praneša Europos Bendrijų Komisijai šio straipsnio 1 dalyje nurodytų laboratorijų, patvirtintų bandymams Lietuvos Respublikoje atlikti, sąrašą, kriterijus ir naudotus stebėsenos (monitoringo) metodus, kuriais vadovaujantis laboratorijos buvo patvirtintos bandymams atlikti, taip pat su tuo susijusius pasikeitimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

7 straipsnis. Tabako gaminių pripažinimas neatitinkančiais teisės aktuose nustatytų ženklinimo, sudėties ir kokybės reikalavimų

1. Ar tabako gaminių ženklinimas, sudėties ir kokybės rodikliai atitinka teisės aktų reikalavimus, prižiūri Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Jeigu laboratorijos, tirdamos šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įgaliotų valstybės institucijų užsakymu paimtus tabako gaminių pavyzdžius, nustato, kad šie pavyzdžiai neatitinka teisės aktų reikalavimų, laikoma, kad šių reikalavimų neatitinka visa tabako gaminių partija, iš kurios tie pavyzdžiai buvo paimti.

8 straipsnis. Lietuvos Respublikoje parduoti skirtų tabako gaminių ženklinimo reikalavimai

1. Lietuvos Respublikoje parduodami tabako gaminiai turi būti paženklininti teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Ant tabako gaminių pakuočių pateikiama informacija neturi klaidinti vartotojo.

3. Užrašai „mažai dervų“, „lengvos“, „ypač lengvos“, „švelnios“, bet kokie kiti užrašai, prekių ženklai, piešiniai, vaizdai ar kiti ženklai, pavadinimai, teigiantys arba darantys įspūdį, kad konkretus tabako gaminys yra mažiau kenksmingas už kitus, ant tabako gaminių pakuočių draudžiami. Tokią informaciją taip pat draudžiama pateikti prekybos tabako gaminiais vietose, įskaitant įrangą, skirtą tabako gaminiams išdėstyti, taip pat kartu su tabako gaminiais ar jų pakuotėmis pateikiamuose informaciniuose lapeliuose, lankstinukuose, skrajutėse ar bet kokiomis kitomis informacijos pateikimo priemonėmis.

4. Ant kiekvieno tabako gaminių pakelio (pakuotės) turi būti nurodytas partijos, kuriai priklauso tabako gaminys, numeris ar jo atitikmuo, pagal kurį būtų galima nustatyti (identifikuoti) tabako gaminių ir jo pagaminimo vietą bei laiką. Jeigu partijos numeris ar jo atitikmuo yra užkoduoti ir neįmanoma nustatyti tabako gaminių pagaminimo vietos ir (ar) laiko, tabako gaminius gaminančios, importuojančios ar įvežančios juos į Lietuvos Respubliką įmonės privalo kontroliuojančioms institucijoms pateikti šių kodų iššifravimą.

5. Tabako gaminių gamintojai, ženklindami tabako gaminius, be kitos teisės aktuose nustatytos informacijos, ant kiekvieno vartotojui parduoti skirto tabako gaminių pakelio (pakuotės), taip pat bet kokios išorinės tabako gaminių pakuotės, kurioje supakuoti tabako gaminiai gali būti parduodami vartotojui per mažmeninės prekybos įmones, Lietuvos Respublikos valstybine kalba privalo pateikti įspėjamuosius užrašus apie tabako gaminių kenksmingą poveikį sveikatai, o ženklindami cigaretes – nurodyti ir dervų, nikotino bei anglies monoksido kiekius cigaretėse.

6. Įspėjamųjų užrašų apie tabako gaminių kenksmingą poveikį sveikatai turinį, šiems užrašams, taip pat dervų, nikotino ir anglies monoksido kiekio nuorodoms ant tabako gaminių pakuočių privalomą skirti plotą, vietą, kitus šių užrašų bei nuorodų ir kitų rekvizitų pateikimo ženklinant Lietuvos Respublikoje parduodamus tabako gaminius taisyklės tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, Žin., 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

9 straipsnis. Tabako gaminių gamintojų ir (ar) importuotojų ataskaitos, iš kokių sudedamųjų dalių pagaminti parduoti Lietuvos Respublikoje skirti tabako gaminiai

1. Tabako gaminių gamintojai ir (ar) importuotojai kiekvienais metais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka privalo pateikti Vyriausybės įgaliotai institucijai rašytinę ataskaitą, iš kokių sudedamųjų dalių pagaminti parduoti Lietuvos Respublikoje skirti tabako gaminiai.

2. Šioje ataskaitoje turi būti informacija apie visas kiekvieno tabako gaminių pavadinimo, prekės ženklo, rūšies tabako gaminių sudedamąsias dalis, sudedamųjų dalių kieki, kategorijas, funkcijas, priežastis, dėl kurių šios sudedamosios dalys įdėtos į tabako gaminius, turimus toksikologinius duomenis bei sudedamųjų dalių tyrimo metodus, naudotus šiems duomenims nustatyti, sudedamųjų dalių poveikį žmonių sveikatai, įskaitant priklausomybę lemiančią poveikį.

3. Informacija, gauta vykdant šio straipsnio reikalavimus, pateikiama Europos Bendrijų Komisijai.

III SKYRIUS

VEIKLOS RŪŠIŲ, SUSIJUSIŲ SU TABAKU IR TABAKO GAMINIAIS, VALSTYBINIS TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

VEIKLOS RŪŠIŲ LICENCIJAVIMAS

10 straipsnis. Veiklos rūšių licencijavimas ir licencijų rūšys

1. Lietuvos Respublikoje verstis tabako auginimu, tabako gaminių gamyba, didmenine ir mažmenine prekyba leidžiama tik turint nustatyta tvarka išduotas licencijas.

2. Licencijos verstis tabako auginimu nereikia, kai tabaką asmeniniam naudojimui augina fizinis asmuo iki 100 kvadratinė metrų žemės plote.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų rūšių veiklos licencijavimo taisyklės tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

11 straipsnis. Licencijų išdavimas

1. Licencijos verstis šio Įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų rūšių veikla gali būti išduodamos Lietuvos Respublikoje įstatymų nustatyta tvarka įregistruotoms įmonėms ir užsienio juridinių asmenų, pagal užsienio valstybių įstatymus turinčių teisę verstis komercine ūkine veikla, filialams (toliau – įmonė), o licencija verstis tabako auginimu – ir Lietuvos Respublikoje ūkininko ūkius įregistravusiems ūkininkams (toliau – ūkininkas).

2. Įmonėms, kurių steigėjai ar administracijos vadovai buvo įmonių, kurioms buvo panaikintas licencijos galiojimas pagal šio Įstatymo 26 straipsnio 5 dalį, steigėjai, administracijos vadovai ar kiti darbuotojai (jeigu jie veikė įmonės vardu ar dėl jos interesų), licencijos verstis šio Įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų rūšių veikla neišduodamos.

3. Licencijas verstis tabako auginimu, tabako gaminių gamyba ir didmenine prekyba tabako gaminiais, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis licencijavimo taisyklėmis, išduoda Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba).

4. Licencijas verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais išduoda savivaldybės, kurios teritorijoje įmonė versis mažmenine prekyba tabako gaminiais, vykdomoji institucija.

5. Licencijos išduodamos neterminuotam laikui. Licencijos verstis sezonine mažmenine prekyba tabako gaminiais kurortuose ir kitose savivaldybės tarybos nustatytoje poilsio bei turizmo teritorijose išduodamos savivaldybės tarybos nustatyto kurortinio, poilsio bei turizmo sezonui.

6. Konkrečią licencijų verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais išdavimo tvarką, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis licencijavimo taisyklėmis, nustato savivaldybių tarybos.

7. Licencijų įmonėms išdavimą savivaldybėse kontroliuoja Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-699](#), 2006-06-15, *Žin.*, 2006, Nr. 73-2765 (2006-06-30)

12 straipsnis. Licencijų turėtojų teisės verstis licencijuojama veikla ypatumai

1. Įmonėms ir ūkininkams, turintiems licencijas, draudžiama įgalioti ar pagal sutartį perduoti kitiems asmenims teisę verstis jų turimose licencijose nurodyta veikla.

2. Licencija verstis tabako gaminių gamyba ją turinčioms įmonėms taip pat suteikia teisę verstis jų pagamintų tabako gaminių didmenine prekyba.

3. Įmonėms, turinčioms licenciją verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais, įsigyti tabako gaminius Lietuvos Respublikoje leidžiama tik iš įmonių, turinčių licencijas verstis tabako gaminių gamyba ar didmenine prekyba tabako gaminiais, ir ši nuostata neuždraudžia įmonėms, turinčioms licenciją verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais, licencijoje nurodytai veiklai pačioms importuoti ar įsivežti tabako gaminius iš kitų valstybių.

4. Įmonėms, turinčioms licenciją verstis didmenine prekyba tabako gaminiais, įsigyti tabako gaminius Lietuvos Respublikoje leidžiama tik iš įmonių, turinčių licencijas verstis tabako gaminių gamyba ar didmenine prekyba tabako gaminiais, ir ši nuostata neuždraudžia įmonėms, turinčioms licenciją verstis didmenine prekyba tabako gaminiais, licencijoje nurodytai veiklai pačioms importuoti ar įsivežti tabako gaminius iš kitų valstybių.

5. Įmonėms, turinčioms licenciją verstis tabako gaminių gamyba ar didmenine prekyba tabako gaminiais, Lietuvos Respublikoje leidžiama parduoti tabako gaminius tik įmonėms, turinčioms licencijas verstis didmenine ar mažmenine prekyba tabako gaminiais, ir kitų valstybių juridiniams asmenims.

6. Licencija verstis tabako auginimu ją turinčioms įmonėms ir ūkininkams taip pat suteikia teisę verstis jų užauginto tabako didmenine prekyba.

7. Įmonėms ir ūkininkams, turintiems licenciją verstis tabako auginimu, parduoti tabaką Lietuvos Respublikoje leidžiama tik įmonėms, turinčioms licencijas verstis tabako gaminių gamyba, ir kitų valstybių juridiniams asmenims.

ANTRASIS SKIRSNIS KITI REGLAMENTAVIMO YPATUMAI

13 straipsnis. Tabako gaminių asortimento ribojimas

Lietuvos Respublikoje parduoti oraliniam vartojimui skirtą, taip pat uostomąjį tabaką draudžiama.

14 straipsnis. Tabako gaminių pardavimo, laikymo ir gabenimo reikalavimai

1. Lietuvos Respublikoje draudžiama juridiniams asmenims, taip pat Lietuvos Respublikoje įstatymų nustatyta tvarka įregistruotiems užsienio juridinių asmenų, pagal užsienio valstybės įstatymus turinčių teisę verstis komercine ūkine veikla, filialams (toliau – užsienio juridinių asmenų filialas) parduoti, laikyti tabako gaminius neturint licencijos verstis tabako gaminių gamyba, didmenine ar mažmenine prekyba tabako gaminiais, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nustatytus atvejus. Atitinkamos licencijos kopija turi būti visose tabako gaminių pardavimo ir (ar) laikymo vietose.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas turėti licenciją arba licencijos verstitis tabako gaminių gamyba, didmenine ar mažmenine prekyba kopiją netaikomas, kai tabako gaminius, turėdami privalomus juridinę galią turinčius tabako gaminių įsigijimą patvirtinančius dokumentus arba gabenimo dokumentus, laiko ir gabena transportavimo paslaugas teikiantys asmenys ir užsienio valstybėse registruoti juridiniai asmenys ar jų filialai, gabenantys tabako gaminius tranzitu arba pristatantys juos Lietuvos Respublikoje registruotiems savo filialams, atstovybėms ar kitiems padaliniais.

3. Lietuvos Respublikoje draudžiama juridiniams asmenims ir užsienio juridinių asmenų filialams parduoti, laikyti, gabenti tabako gaminius, taip pat importuoti į Lietuvos Respubliką tabako gaminius:

1) be tabako gaminių įsigijimą arba gabenimą patvirtinančių juridinę galią turinčių dokumentų. Tabako gaminių įsigijimą arba gabenimą patvirtinantys juridinę galią turintys dokumentai turi būti visose tabako gaminių pardavimo ir (ar) laikymo vietose. Gabenant tabako gaminius privaloma turėti gabenimo dokumentus arba tabako gaminių įsigijimą patvirtinančius juridinę galią turinčius dokumentus;

2) jeigu tie gaminiai yra falsifikuoti;

3) jeigu tie gaminiai yra kontrabandiniai;

4) be Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyto pavyzdžio specialių ženklų – banderolių, išskyrus atvejus, kai vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcizų įstatymu ir kitais teisės aktais tabako gaminių specialūs ženklai – banderolės nėra privalomos;

5) jeigu dervų, nikotino ar anglies monoksido kiekis cigaretėse viršija šio Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatytus kiekius;

6) jeigu tabako gaminių ženklinimas neatitinka šiame Įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų tabako gaminių ženklinimo reikalavimų;

7) jeigu tabako gaminių atitiktis teisės aktuose nustatytiems reikalavimams nepatvirtinta šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytais dokumentais ir tvarka.

4. Tabako gaminių laikymo ir gabenimo tvarką, taikomą fiziniams asmenims, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Be to, Lietuvos Respublikoje draudžiama parduoti:

1) cigaretes, cigariles, papirosus vienetais;

2) cigaretes, jeigu jų yra mažiau negu 20 vienetų viename pakelyje;

3) tabako gaminius asmenims iki 18 metų. Kai kyla abejonų, kad asmuo yra jaunesnis negu 18 metų, tabako gaminių pardavėjai privalo iš perkančio tabako gaminius asmens reikalauti pateikti asmens amžių liudijantį dokumentą. Jeigu toks asmuo nepateikia amžių liudijančio dokumento, tabako gaminių pardavėjai privalo atsisakyti parduoti jam tabako gaminius.

6. Draudžiama nupirkti ar kitaip perduoti tabako gaminius asmenims iki 18 metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

Nr. [X-699](#), 2006-06-15, *Žin.*, 2006, Nr. 73-2765 (2006-06-30)

15 straipsnis. Prekybos tabako gaminiais būdų ir vietų ribojimas

Lietuvos Respublikoje draudžiama prekiauti tabako gaminiais:

1) naudojant prekybos automatus;

2) naudojant ryšio priemones;

3) mažmeninės prekybos įmonėse, kuriose vaikams skirtų prekių dalis sudaro 50 ir daugiau procentų mažmeninės prekių apyvartos;

4) farmacijos įmonėse, sveikatos priežiūros, švietimo, kultūros įstaigose, interneto kavinėse (internetu klubuose ir pan.);

5) asmenims iki 18 metų.

16 straipsnis. Prekių, skirtų tabako gaminiams rūkyti ar pasiruošti rūkyti, pardavimo ribojimas

Lietuvos Respublikoje parduoti prekes, skirtas tabako gaminiams rūkyti (ar pasiruošti rūkyti), t.y. pypkes, kandiklius, pypkių ir kandiklių valiklius (grandiklius), buitines cigarečių sukimo mašinas, bet koki rūkomąją (cigarečių) popierių (supjaustytą ar nepjaustytą, suklijuotą į tuteles, su pritvirtintais filtrais ar be jų), asmenims iki 18 metų draudžiama.

TREČIASIS SKIRSNIS TABAKO GAMINIŲ REKLAMA, ĮSIGIJIMO IR (AR) VARTOJIMO SKATINIMAS, RĖMIMAS IR VARTOJIMO MAŽINIMO PRIEMONĖS

17 straipsnis. Reklamos draudimas

1. Lietuvos Respublikoje tabako gaminių reklama, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nustatytus atvejus, taip pat paslėpta tabako gaminių reklama draudžiama.

2. Reklamos draudimas netaikomas:

1) šio straipsnio 3 dalyje nurodytai informacijai, pateikiamai prekybos tabako gaminiais vietose, kuriose tabako gaminiai parduodami vartotojui;

2) leidiniams, kurie skirti tik tabako verslo specialistams (profesionalams), taip pat leidiniams, išspausdinamiems ir skelbiamiems valstybėse, nepriklausančiose Europos ekonominei erdvei, kai šie leidiniai yra skirti ne Europos Bendrijos rinkai;

3) tabako gaminius gaminančių arba jais prekiaujančių įmonių registruotiems pavadinimams bei prekių ženklams (jei tabako gaminio, tabako gaminių gamintojo pavadinimas ar prekių ženklas yra sudedamoji šių įmonių registruoto pavadinimo dalis), kai šie pavadinimai ir prekių ženklai pateikiami iškabose ant šių įmonių buveinės ar padalinio pastato. Ant įmonių valdomo transporto gali būti pateikiami tik tabako gaminius gaminančių arba jais prekiaujančių įmonių registruoti pavadinimai;

4) tabako gaminių gamintojo ar įmonės, kurios pagrindinė veikla yra prekyba tabako gaminiais, pavadinimo (firmos vardo) pateikimui šių įmonių remiamų renginių metu ir šių renginių rėmėjų sąrašuose, išskyrus tokį pateikimą televizijos ir radijo programose.

3. Prekybos tabako gaminiais vietose ant įrangos, skirtos tabako gaminiams išdėstyti, leidžiama pateikti tik šią informaciją:

***1)** gamintojo, prekybos įmonės pavadinimą ir buveinės adresą, prekių ženklą;

***Pastaba.** 17 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostata dėl prekių ženklo galioja iki 2008 m. gruodžio 31 d.

2) parduodamų tabako gaminių pavadinimus;

3) žodžius „Prekiaujame“ arba „Parduodame“;

4) dervų, nikotino, anglies monoksido kiekį cigaretėse;

5) tabako gaminių kainas.

4. Prekybos tabako gaminiais vietose, išskyrus patalpas, kuriose vyksta didmeninė prekyba tabako gaminiais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka taip pat privalo būti pateikta informacija (įspėjimai) apie kenksmingą tabako gaminių vartojimo poveikį sveikatai ir apie draudimą parduoti tabako gaminius asmenims iki 18 metų.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją leidžiama pateikti tik kartu su išdėstytais tabako gaminiais. Ji negali būti pateikiama lankstinukuose, skrajutėse ir kitokiomis reklamos priemonėmis, skirtomis vartotojams išsinešti; be to, prekybos tabako gaminiais vietose draudžiama pateikti tabako gaminių ar jų pakuočių imitacijas ir atvaizdus. Prekybos tabako gaminiais vietose apie tabako gaminius negali būti pateikiama jokia kita šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nenustatyta vaizdinė ar grafinė informacija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

18 straipsnis. Kiti su tabako gaminiais susiję draudimai

1. Lietuvos Respublikoje draudžiama:

1) visuomenės informavimo priemonėse išspausdintų ar kitokiais būdais išplatintų kuponų savininkams taikyti fiksuotas nuolaidas tabako gaminiams arba laikyti šiuos kuponus kitokiomis dalinio mokėjimo priemonėmis;

2) nemokamai teikti (platinti) tabako gaminius ir (ar) jų naujus pavyzdžius;

3) suteikti teisę pirkėjui iš karto ar per tam tikrą terminą po vartojimo pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo gauti dovanų ar priedą prie tabako gaminių;

4) veikti pirkėjus įkyriai siūlant tabako gaminius, nurodant kainoraščiuose, kainų etiketėse, parduotuvių vidaus vitrinose tariamą kainų sumažinimą bei kitais gerai moralei ir viešajai tvarkai prieštaraujančiais būdais ar priemonėmis;

5) parduoti tabako gaminius rinkinyje su kitomis prekėmis, taip pat bet kokias kitas prekes kaip privalomą priedą prie parduodamų tabako gaminių;

6) teikti tabako gaminius kaip loterijų, konkursų, sporto varžybų, žaidimų prizus arba kartu su jais;

7) organizuoti žaidimus ar konkursus bei loterijas, kurie skatintų įsigyti ir (ar) vartoti tabako gaminius;

8) gaminti ir (ar) parduoti žaislus, maisto produktus ir kitas prekes, kurių dizainas imituoja tabako gaminius ar jų pakuotes;

9) parduoti kitus (ne tabako) gaminius, pažymėtus tabako gaminių prekių ženklais;

10) tabako gaminių įsigijimo ir (ar) vartojimo skatinimo veiklai pasitelkti asmenis iki 18 metų.

2. Lietuvos Respublikoje tabako gaminių gamintojams ir įmonėms, kurių pagrindinė veikla yra prekyba tabako gaminiiais, draudžiama remti renginius, skirtus asmenims iki 18 metų, televizijų bei radijo programas, taip pat veiklos rūšis ir renginius, apimančius ar vykstančius keliose valstybėse arba kitokiais būdais galinčius turėti poveikį už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

19 straipsnis. Tabako gaminių vartojimo ribojimas

1. Lietuvos Respublikoje rūkyti (vartoti tabako gaminius) draudžiama:

1) visose švietimo įstaigose, sveikatos priežiūros įstaigose ir jų teritorijose, interneto kavinėse (internetu klubuose ir pan.), taip pat patalpose, kuriose vyksta sporto varžybos ir kiti renginiai;

2) darbo vietose, esančiose uždaroje patalpose. Įmonėse, įstaigose ir organizacijose gali būti įrengtos specialios patalpos (vietos), kuriose leidžiama rūkyti. Rūkymo patalpų (vietų) įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija;

3) bendrose gyvenamosiose, kitose bendro naudojimo patalpose, kuriose nerūkantieji gali būti priversti kvėpuoti tabako dūmais užterštu oru;

4) visų rūšių viešajame transporte, išskyrus tolimojo susisiekimo traukinius, kuriuose turi būti numatyti atskiri vagonai nerūkantiems ir rūkantiems, taip pat orlaivius, kuriuose numatytos atskiros vietos nerūkantiems ir rūkantiems;

1 dalis papildoma 5 punktu nuo 2007 m. sausio 1 d.:

5) restoranuose, kavinėse, baruose, kitose viešojo maitinimo įstaigose, klubuose, diskotekose, išskyrus specialiai įrengtus cigarų ar pypkių klubus. Cigarų ir pypkių klubų steigimo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Restoranuose, kavinėse, baruose ir kitose žmonėms aptarnauti skirtose patalpose, kuriose neuždrausta rūkyti, turi būti įrengtos atskiros patalpos (vietos) rūkantiems asmenims. Patalpos, kuriose neuždrausta rūkyti, turi būti įrengtos taip, kad klientai (lankytojai) ir darbuotojai būtų apsaugoti nuo tabako dūmų. Šių patalpų (vietų) įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2 dalis netenka galios nuo 2007 m. sausio 1 d.

3. Savivaldybių tarybos turi teisę uždrausti rūkyti viešose (parkuose, skveruose ir kt.) ir kitose jų valdymo kompetencijai priklausančiose vietose.

4. Juridinio asmens valdymo organai privalo užtikrinti, kad juridinio asmens darbuotojai, aptarnaujami klientai ir lankytojai nebūtų priversti kvėpuoti tabako dūmais užterštu oru, taip pat kad matomose vietose būtų iškabinti įspėjamieji užrašai ar ženklai apie draudimą rūkyti, įrengtos specialios rūkymui skirtos patalpos (vietos) ir iškabinti jas nurodantys užrašai ar ženklai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-605](#), 2006-05-11, *Žin.*, 2006, Nr. 61-2175 (2006-05-31)

20 straipsnis. Tabako gaminiai ir minimalaus gyvenimo lygio apskaičiavimas

Tabako gaminius įtraukti į minimalų maisto produktų ir ne maisto prekių rinkinį minimaliam gyvenimo lygiui apskaičiuoti draudžiama.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
TABAKO GAMINIŲ STEBĖSENA (MONITORINGAS), TABAKO KONTROLĖS
PROGRAMOS, VISUOMENĖS INFORMAVIMAS BEI PASIKEITIMAS INFORMACIJA

21 straipsnis. Tabako gaminių vartojimo, jų daromos žalos sveikatai ir ūkiui stebėseną (monitoringas)

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje atliekama tabako gaminių vartojimo, jo daromos žalos sveikatai ir ūkiui stebėseną (monitoringas).

22 straipsnis. Visuomenės informavimas apie tabako gaminius, jų vartojimo žalą sveikatai

1. Mokyklos, kuriose vyksta formalusis švietimas, į švietimo programos bendrąjį ugdymo turinį įtraukia klausimus apie tabako gaminių vartojimo daromą žalą sveikatai, sveikatai palankią aplinką, užkertančią kelią rūkymo daromai žalai, sveiką gyvenseną.

2. Sveikatos apsaugos ministerija, gavusi informaciją iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos, kuriai pagal šio Įstatymo 9 straipsnį pateikiama ataskaita, iš kokių sudedamųjų dalių pagaminti parduoti Lietuvos Respublikoje skirti tabako gaminiai, taip pat informaciją apie šio Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų bandymų rezultatus, privalo užtikrinti, kad ši informacija ir kiekvieno tabako gaminių sudedamųjų dalių sąrašas, kuriame nurodomas dervų, nikotino bei anglies monoksido kiekis, būtų prieinami ir visomis tinkamomis priemonėmis išplatinti vartotojams. Šioje dalyje nurodyta informacija skleidžiama nepažeidžiant konkretaus tabako gaminių formulės, kuri laikoma komercine paslaptimi, apsaugos reikalavimų.

23 straipsnis. Pasikeitimas informacija su Europos Sąjungos institucijomis

Ryšiams su Europos Sąjunga palaikyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos kompetentingos institucijos, bendradarbiaudamos su Europos Sąjungos institucijomis ir vykdydamos šiame Įstatyme nustatytus Lietuvos Respublikos įsipareigojimus arba Europos Bendrijų Komisijos prašymu, turi teikti visą reikalingą informaciją.

24 straipsnis. Tabako kontrolės programos

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė rengia, tvirtina ir įgyvendina valstybės tabako kontrolės programą. Valstybės tabako kontrolės programa finansuojama iš valstybės biudžeto.

2. Siekdamas įgyvendinti šio Įstatymo tikslus, savivaldybės rengia ir įgyvendina savivaldybių tabako kontrolės programas. Šioms programoms įgyvendinti reikalingas lėšas savivaldybės skiria iš savo biudžeto.

IV SKYRIUS
ATSAKOMYBĖ UŽ TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

25 straipsnis. Atsakomybė už Tabako kontrolės įstatymo pažeidimus ir tabako gaminių konfiskavimas bei sunaikinimas

1. Fiziniai asmenys už šio Įstatymo pažeidimus atsako Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse ir Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikoje parduodami, laikomi, gabenami kontrabandiniai, falsifikuoti tabako gaminiai, tabako gaminiai be specialių ženklų – banderolių, taip pat tabako gaminiai, kurių įsigijimas nepatvirtintas juridinę galią turinčiais dokumentais arba kurie buvo laikomi, parduodami neturint licencijos, konfiskuojami vadovaujantis atitinkamai Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksu ar Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu.

3. Konfiskuoti tabako gaminiai sunaikinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-699](#), 2006-06-15, Žin., 2006, Nr. 73-2765 (2006-06-30)

26 straipsnis. Ekonominės sankcijos

1. Už šio Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies reikalavimo nustatyta tvarka pateikti ataskaitą, iš kokių sudedamųjų dalių pagaminti parduoti Lietuvos Respublikoje skirti tabako gaminiai, pažeidimą tabako gaminių gamintojai ir (ar) importuotojai baudžiami nuo vieno tūkstančio iki trijų tūkstančių litų bauda.

2. Už tabako auginimą, tabako gaminių gamybą, laikymą ir prekybą jais pažeidžiant šio Įstatymo 10 straipsnio 1 dalies arba 14 straipsnio 1 dalies reikalavimus (neturint nustatyta tvarka išduotos licencijos) juridiniai asmenys, užsienio juridinių asmenų filialai ir ūkininkai baudžiami nuo dešimties tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų bauda.

3. Už šio Įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo įgalioti ar pagal sutartį perduoti kitiems asmenims teisę verstis turimose licencijose nurodyta veikla pažeidimą, už šio Įstatymo 12 straipsnio 3, 4, 5 ar 7 dalyje nustatytų tabako gaminių įsigijimo, tabako gaminių ar tabako pardavimo reikalavimų pažeidimą, už šio Įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 6 ar 7 punktuose nustatytų tabako gaminių pardavimo, laikymo ar gabenimo draudimų pažeidimą juridiniai asmenys, užsienio juridinių asmenų filialai ir ūkininkai baudžiami nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų bauda. Už šių draudimų ir reikalavimų pažeidimą, padarytą pakartotinai per vienerius metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys, užsienio juridinių asmenų filialai ir ūkininkai baudžiami nuo penkių tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų bauda.

4. Už šio Įstatymo 13 straipsnyje nustatyto draudimo parduoti oraliniam vartojimui skirtą, taip pat uostomąjį tabaką pažeidimą juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo penkių tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų bauda.

5. Už šio Įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 1, 2, 3 ar 4 punktuose nustatytų tabako gaminių pardavimo, laikymo ar gabenimo draudimų pažeidimą, jeigu tai neužtraukia baudžiamosios atsakomybės, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo dešimties tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų bauda ir panaikinamas licencijos galiojimas.

6. Už šio Įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 5 punkte nustatyto tabako gaminių pardavimo, laikymo ar gabenimo draudimo pažeidimą juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo penkių tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų bauda. Už šio draudimo pažeidimą, padarytą pakartotinai per vienerius metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo dešimties tūkstančių iki dvidešimties tūkstančių litų bauda.

7. Už šio Įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 1 ar 2 punktuose nustatytų tabako gaminių pardavimo draudimų pažeidimą juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo vieno tūkstančio iki trijų tūkstančių litų bauda, už šių draudimų pažeidimą, padarytą pakartotinai per vienerius metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų bauda. Už šio Įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 3 punkte nustatyto tabako gaminių pardavimo draudimo pažeidimą juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų bauda, už šio draudimo pažeidimą, padarytą toje pačioje prekybos vietoje pakartotinai per trejus metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo penkių tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų bauda ir panaikinamas licencijos galiojimas toje prekybos vietoje, kurioje nustatytas pažeidimas.

8. Už šio Įstatymo 15 straipsnyje nustatytų prekybos tabako gaminiams draudimų, 16 straipsnyje nustatyto prekių, skirtų tabako gaminiams rūkyti ar pasiruošti rūkyti, pardavimo draudimo pažeidimą juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo vieno tūkstančio iki trijų tūkstančių litų bauda. Už šių draudimų pažeidimą, padarytą pakartotinai per vienerius metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų bauda.

9. Už šio Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyto reklamos draudimo pažeidimą juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo penkių tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų bauda. Už šio draudimo pažeidimą, padarytą pakartotinai per vienerius metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo dešimties tūkstančių iki dvidešimties tūkstančių litų bauda.

10. Už šio Įstatymo 17 straipsnio 4 ar 5 dalyse nustatytų informacijos pateikimo reikalavimų pažeidimą juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo vieno tūkstančio iki trijų tūkstančių litų bauda. Už šių reikalavimų pažeidimą, padarytą pakartotinai per vienerius metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų bauda.

11. Už šio Įstatymo 18 straipsnyje nustatytų draudimų pažeidimą juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų bauda. Už

šių draudimų pažeidimą, padarytą pakartotinai per vienerius metus nuo baudos paskyrimo, juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai baudžiami nuo penkių tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų bauda.

12 dalies redakcija iki 2007 m. sausio 1 d.:

12. Už šio Įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nustatyto reikalavimo įrengti restoranuose, kavinėse, baruose ir kitose žmonių aptarnavimui skirtose patalpose, kuriose neuždrausta rūkyti, atskiras patalpas (vietas) rūkantiems asmenims pažeidimą juridiniai asmenys baudžiami nuo vieno tūkstančio iki penkių tūkstančių litų bauda.

Pastaba. 26 straipsnio 12 dalyje numatyta ekonominė sankcija juridiniams asmenims taikoma nuo 2006 m. gegužės 1 d.

12 dalies redakcija nuo 2007 m. sausio 1 d.:

12. Už šio Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyto reikalavimo pažeidimą juridiniai asmenys baudžiami nuo vieno tūkstančio iki penkių tūkstančių litų bauda.

13. Už šio Įstatymo nuostatų pažeidimus baudas skiria:

1) Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos – už 9 straipsnio 1 dalies pažeidimą;

13 dalies 2 punkto redakcija iki 2007 m. sausio 1 d.:

2) Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba – už 10 straipsnio 1 dalies, 12 straipsnio 1, 3, 4, 5 ir 7 dalių, 13 straipsnio, 14 straipsnio 1 dalies, 14 straipsnio 3 dalies 1, 2, 3, 4 ir 6 punktų, 14 straipsnio 5 dalies, 15, 16 straipsnių, 17 straipsnio 1 dalies (išskyrus pažeidimus visuomenės informavimo priemonėse), 4 ir 5 dalių, 18 straipsnio, 19 straipsnio 2 dalies nuostatų pažeidimus;

13 dalies 2 punkto redakcija nuo 2007 m. sausio 1 d.:

2) Valstybės tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba – už 10 straipsnio 1 dalies, 12 straipsnio 1, 3, 4, 5 ir 7 dalių, 13 straipsnio, 14 straipsnio 1 dalies, 14 straipsnio 3 dalies 1, 2, 3, 4 ir 6 punktų, 14 straipsnio 5 dalies, 15, 16 straipsnių, 17 straipsnio 1 dalies (išskyrus pažeidimus visuomenės informavimo priemonėse), 4 ir 5 dalių, 18 straipsnio, 19 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatų pažeidimus;

3) Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos – už 14 straipsnio 3 dalies 5 punkto (kai Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos pateikia pažeidimo protokolą) ir už 17 straipsnio 1 dalies nuostatų pažeidimus visuomenės informavimo priemonėse;

4) Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos – už 14 straipsnio 3 dalies 6 ir 7 punktų nuostatų pažeidimus;

5) valstybinė mokesčių inspekcija – už 14 straipsnio 3 dalies 1 ir 4 punktų nuostatų pažeidimus;

6) savivaldybių vykdomosios institucijos – už 10 straipsnio 1 dalyje ir 14 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų pažeidimus mažmeninės prekybos įmonėse, taip pat už 15, 16 straipsnių, 17 straipsnio 1 dalies (išorinės reklamos priemonėse), 4 ir 5 dalių, 18 straipsnio 1 dalies nuostatų pažeidimus;

7) policijos įstaigų vadovai ar jų įgalioti asmenys – už 14 straipsnio 3 dalies 1, 2 ir 3 punktų nuostatų pažeidimus;

8) Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pareigūnai – už 14 straipsnio 3 dalies 1 ir 3 punktų nuostatų pažeidimus.

*14. Šio straipsnio 13 dalyje nurodytos institucijos, pagal kompetenciją skirdamos baudas už šio Įstatymo pažeidimus, konkretų baudos dydį nustato atsižvelgdamos į pažeidimo pobūdį ir atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes. Jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, skiriamos baudos dydis neturi viršyti ekonominės sankcijos už padarytą pažeidimą vidurkio, o jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, skiriamos baudos dydis turi būti ne mažesnis kaip ekonominės sankcijos už padarytą pažeidimą vidurkis. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos mažinimas ar didinimas motyvuojamas institucijos, skiriančios baudą už šiame Įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimus, nutarime. Skundą nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių atitinkama piniginė bauda teisės pažeidėjui būtų akivaizdžiai per didelė,

nes neproporcinga padarytam teisės pažeidimui, ir dėl to neteisinga) ir vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, turi teisę skirti mažesnę piniginę baudą nei atitinkamoje šio straipsnio dalyje nustatytos minimalios piniginės baudos.

***Pastaba:** *Dalies redakcija po Konstitucinio teismo nutarties.*

15. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad juridiniai asmenys, užsienio juridinių asmenų filialai ar ūkininkai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingiems pažeidimo padariniams, padėjo kompetentingoms institucijoms tyrimo metu, atlygino nuostolius ar pašalino padarytą žalą. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad juridiniai asmenys, užsienio juridinių asmenų filialai ar ūkininkai kliudė atlikti tyrimą, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydami kompetentingos institucijos nurodymo nutraukti neteisėtus veiksmus. Skirianti baudą institucija gali pripažinti atsakomybę lengvinančiomis ar sunkinančiomis aplinkybėmis ir kitas šioje dalyje nenurodytas aplinkybes.

16. Įmonėms, kurių turimų licencijų galiojimas buvo panaikintas pagal šio straipsnio 7 dalį, nauja licencija verstis tabako gaminių mažmenine prekyba toje prekybos vietoje, kurioje padarytas pažeidimas, neišduodama trejus metus nuo licencijos galiojimo panaikinimo dienos.

17. Įmonių turimų licencijų galiojimas panaikinamas, jeigu pačioms įmonėms, įmonių administracijos vadovams ar kitiems įmonių darbuotojams (veikusiems įmonės vardu ar dėl jos interesų) yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis, įsiteisėjęs teismo nutarimas, sprendimas, įsiteisėjęs mutinės, mokesčių inspekcijos, policijos ar Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos atitinkamas nutarimas dėl baudmės ar nuobaudos skyrimo už tabako ar tabako gaminių kontrabandą, falsifikuotų tabako gaminių pardavimą, laikymą ar gabenimą, tabako gaminių pardavimą, laikymą ar gabenimą be tabako gaminių išigijimą patvirtinančių juridinę galią turinčių dokumentų, taip pat už tabako gaminių be specialių ženklų – banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą. Šioms įmonėms, taip pat įmonėms, kurių turimos licencijos galiojimas panaikinamas pagal šio straipsnio 5 dalį, naujos licencijos neišduodamos.

18. Licencijos galiojimą panaikina licencijas verstis tabako gaminių gamyba, didmenine ar mažmenine prekyba tabako gaminiais išduodančios institucijos pagal kompetenciją.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2005-11-03, Žin., 2005, Nr. 131-4743 (2005-11-05)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, Žin., 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

Nr. [X-605](#), 2006-05-11, Žin., 2006, Nr. 61-2175 (2006-05-31)

Nr. [X-699](#), 2006-06-15, Žin., 2006, Nr. 73-2765 (2006-06-30)

27 straipsnis. Įstatymo pažeidimų protokolai ir bylų nagrinėjimo terminai

1. Šio Įstatymo 26 straipsnio 13 dalyje nurodytų institucijų įgalioti darbuotojai (pareigūnai), nustatę šio Įstatymo nuostatų pažeidimą, surašo Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse nustatyto turinio protokolą.

2. Šio Įstatymo 26 straipsnio 13 dalyje nurodytos institucijos bylas išnagrinėja ir ekonomines sankcijas paskiria ne vėliau kaip per mėnesį nuo pažeidimo nustatymo dienos.

28 straipsnis. Bylos nagrinėjimo proceso dalyviai

1. Nagrinėjant bylą institucijoje, skiriančioje ekonomines sankcijas už šio Įstatymo 26 straipsnyje nurodytus pažeidimus, dalyvauja:

- 1) asmuo, įtariamas pažeidęs šį Įstatymą (įtariamas pažeidėjas);
- 2) šio Įstatymo 26 straipsnio 13 dalyje nurodytos institucijos sprendimu kiti asmenys, su kurių interesais tiesiogiai susijusi nagrinėjama byla;
- 3) valstybės ir savivaldybių institucijų atstovai šių prašymu;
- 4) šio Įstatymo 26 straipsnio 13 dalyje nurodytų institucijų sprendimu ekspertai, specialistai bei kiti asmenys.

2. Asmenys, nurodyti šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, toliau šiame Įstatyme vadinami proceso šalimis.

3. Proceso šalis gali atstovauti jų įgalioti atstovai.

29 straipsnis. Pranešimas apie bylos nagrinėjimą

Proceso šalis raštu pranešama apie nustatytus šio Įstatymo pažeidimus, bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, taip pat pasiūloma raštu pateikti savo nuomonę.

30 straipsnis. Bylos nagrinėjimas

1. Byla nagrinėjama dalyvaujant proceso šalims bei kitiems proceso dalyviams.
2. Nagrinėjant bylą, proceso šalis turi teisę susipažinti su surinkta medžiaga, duoti žodinius ir rašytinius paaiškinimus, pateikti įrodymus, pareikšti prašymus.
3. Jei proceso šalis nedalyvauja, byla gali būti išnagrinėta tik tais atvejais, kai yra duomenų, kad joms buvo laiku pranešta apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, taip pat suteikta teisė susipažinti su bylos medžiaga ir duoti paaiškinimus.

31 straipsnis. Nutarimai, priimami išnagrinėjus bylą

1. Šio Įstatymo 26 straipsnio 13 dalyje nurodytos institucijos, išnagrinėjusios bylą, turi priimti nutarimą:
 - 1) taikyti šio Įstatymo nustatytas ekonomines sankcijas;
 - 2) atsisakyti taikyti ekonomines sankcijas, kai nėra tam šio Įstatymo nustatyto pagrindo;
 - 3) nutraukti bylą, kai nepadarytas šio Įstatymo pažeidimas;
 - 4) grąžinti bylą papildomam tyrimui atlikti.
2. Išnagrinėjus bylą, priimtame nutarime turi būti nurodyta:
 - 1) nutarimą priėmusios institucijos pavadinimas;
 - 2) bylos nagrinėjimo data ir vieta;
 - 3) duomenys apie pažeidėją;
 - 4) pažeidimo padarymo aplinkybės;
 - 5) pažeidėjo kaltės įrodymai, kuriais grindžiamas nutarimas;
 - 6) šio Įstatymo straipsnis, nustatantis atsakomybę už pažeidimą;
 - 7) pažeidėjo paaiškinimai ir jų įvertinimas;
 - 8) priimtas sprendimas;
 - 9) nutarimo apskundimo terminai ir tvarka.
3. Šio Įstatymo 26 straipsnio 13 dalyje nurodytų institucijų nutarimai per dvi darbo dienas nuo jų priėmimo išsiunčiami asmenims, dėl kurių šie nutarimai priimti.

32 straipsnis. Baudų išieškojimas

1. Paskirta bauda ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo dienos, kurią šio Įstatymo pažeidėjams įteiktas nutarimas paskirti baudą, turi būti sumokėta į valstybės biudžetą, o tuo atveju, kai baudą paskyrė savivaldybės vykdomoji institucija, – į tos savivaldybės biudžetą.
2. Nesumokėtas baudas išieško antstoliai vykdydami pateiktus šio Įstatymo 26 straipsnio 13 dalyje nurodytų institucijų nutarimus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Nutarimas gali būti pateiktas vykdyti ne vėliau kaip per trejus metus nuo nutarimo priėmimo dienos.

33 straipsnis. Nutarimų dėl ekonominių sankcijų taikymo apskundimas

1. Asmenys, nesutinkantys su nutarimu taikyti ekonominę sankciją, turi teisę per vieną mėnesį nuo nutarimo įteikimo dienos apskųsti jį teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.
2. Kreipimasis į teismą sustabdo nutarimo taikyti ekonominę sankciją vykdymą.

34 straipsnis. Ginčai dėl šio Įstatymo pažeidimų

Ginčai dėl šio Įstatymo pažeidimų sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos
2003 m. lapkričio 20 d.
įstatymo Nr. IX-1840
priedas

Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymas suderintas su šiais Europos Sąjungos teisės aktais:

- 1) 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl kai kurių valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, skirtų vertimuisi televizijos programų

transliavimu, suderinimo (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1997 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/36/EB);

2) 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/37/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, taikomų tabako gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, derinimo;

3) 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/33/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tabako gaminių reklama ir rėmimu, derinimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1178](#), 1999.05.11, Žin., 1999, Nr.50-1597 (1999.06.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 1, 2, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 18, 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1490](#), 1999.12.21, Žin., 2000, Nr.1-4 (2000.01.05)

LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1568](#), 2000.03.16, Žin., 2000, Nr.28-758 (2000.04.05)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 6, 8, 9, 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1830](#), 2000.07.11, Žin., 2000, Nr.61-1832 (2000.07.26)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-124](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 113-3615 (2000 12 30)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-942](#), 2002-06-11, Žin., 2002, Nr. 68-2757 (2002-07-03)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 1, 6, 8, 9, 10, 11, 18, 21, 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1336](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-710 (2003-02-19)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. liepos 1 d.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1840](#), 2003-11-20, Žin., 2003, Nr. 117-5317 (2003-12-17)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas, išskyrus šio Įstatymo pirmajame skirsnyje išdėstyto Tabako kontrolės įstatymo 26 straipsnio 12 dalį ir šio skirsnio 2 straipsnį, įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Šio Įstatymo pirmajame skirsnyje išdėstyto Tabako kontrolės įstatymo 26 straipsnio 12 dalyje numatyta ekonominė sankcija juridiniams asmenims taikoma nuo 2006 m. gegužės 1 d.

Nauja įstatymo redakcija nuo 2004 m. gegužės 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-390](#), 2005-11-15, Žin., 2005, Nr. 142-5105 (2005-12-03)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 2, 4, 5, 6, 8, 14, 17, 18 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 7 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo 17 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostata dėl prekių ženklo galioja iki 2008 m. gruodžio 31 d.

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-605](#), 2006-05-11, Žin., 2006, Nr. 61-2175 (2006-05-31)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 19, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-699](#), 2006-06-15, Žin., 2006, Nr. 73-2765 (2006-06-30)

TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 2, 11, 14, 25 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

1997.02.13, Žin., 1997, Nr. 15-314 (1997.02.19)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO 1 IR 30 STRAIPSNIŲ, LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 1, 3 IR 11 STRAIPSNIŲ, TAIP PAT LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1996 M. VASARIO 2 D. NUTARIMO NR. 179 “DĖL ALKOHOLIO REKLAMOS KONTROLĖS” ATITIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

2.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2005-11-03, Žin., 2005, Nr. 131-4743 (2005-11-05)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO 21 STRAIPSNIO 2 DALIES (2000 M. KOVO 16 D. REDAKCIJA), 3 DALIES (2002 M. BIRŽELIO 11 D. REDAKCIJA), 4 DALIES (1999 M. GEGUŽĖS 11 D. REDAKCIJA), 7 DALIES (2002 M. BIRŽELIO 11 D. REDAKCIJA) IR DĖL ŠIO ĮSTATYMO (2003 M. LAPKRIČIO 20 D. REDAKCIJA) 26 STRAIPSNIO 5, 7, 14 DALIŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo (2003 m. lapkričio 20 d. redakcija) **26 straipsnio 14 dalis ta apimtimi**, kuria suvaržytos teismo galios, atsižvelgiant į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių atitinkama pinigine bausme teisės pažeidėjui būtų akivaizdžiai per didelė, nes neproporcinga padarytam teisės pažeidimui, ir dėl to neteisinga) ir vadovaujantis teisingumo, protingumo kriterijais, skirti mažesnę pinigine baudą nei atitinkamoje šio straipsnio dalyje nustatytos minimalios piniginės baudos, **prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.**

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušra Bodin (2006-07-03)

ausra.bodin@lrs.lt